

Labklājības ministrijas Dzimumu līdztiesības komitejas sēde

PROTOKOLS Nr. 7

Rīgā,
Skolas ielā 28, 2.korp. 3.stāva zālē

2011.gada 8. decembris
plkst. 13:00

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Dzimumu līdztiesības komitejas vadītājs

Sēdē piedalās:

Agnese Gaile, LM Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vadītāja vietniece.

Edīte Kalniņa, Latvijas Dzimumu līdztiesības apvienības (DLA) valdes priekšsēdētāja.

Iļona Laganovska, Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) Politikas koordinācijas departamenta Politikas plānošanas nodaļas vecākā referente, Daces Ratnieces vietā.

Pēteris Leiškalns, Latvijas darba devēju konfederācijas (LDDK) Sociālās drošības un veselības aizsardzības eksperts.

Daina Mežecka, Ziemeļu Ministru padomes (ZMP) biroja Latvijā padomniece sociālajos jautājumos.

Gundega Rupenheite, Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vecākā referente, Komitejas sekretāre

Annele Tetere, biedrības „Resursu centrs sievietēm „Marta”” (RCS „Marta”) politikas koordinatore.

Ilze Slokenberga, Zemkopības ministrijas (ZM) Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vecākā referente.

Silvija Šimfa, Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) padomniece sociālajos un veselības jautājumos.

Annele Tetere, biedrības „Resursu centrs sievietēm „Marta”” (RCS „Marta”) politikas koordinatore.

Jānis Ušpelis, Ekonomikas ministrijas (EM) Tautsaimniecības strukturpolitikas departamenta vecākais referents.

Uzaicinātie pārstāvji:

Viktorija Boļšakova – LM, Bērnu un ģimenes politikas departamenta vecākā referente.

Jautrīte Glaudiņa – IZM, Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departamenta, Vispārējās izglītības nodaļas vecākā referente.

Līvija Liepiņa – LM, Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore.

Agrita Miesniece – Valsts Izglītības satura centra, Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.

Inese Vilcāne – LM, Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vecākā eksperte

Sēdē nepiedalās:

Maija Brunava, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM), Pašvaldību finanšu nodaļas vecākā eksperte

Iļona Dreģe, Aizsardzības ministrijas (AiM) Valsts sekretāra vietnieces administratīvajos un juridiskajos jautājumos vietā.

Katrīna Inkuša, Ministru Kabineta (MK) pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja juriste.

Gunta Kelle, Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkla (LSOST) valdes līdzpriekšsēdētājas vietā.

Iļuta Lāce, biedrības „Resursu centrs sievietēm „Marta”” (RCS „Marta”) vadītāja.

Liega Piešiņa, Kultūras ministrijas (KM) Kultūrpolitikas departamenta nozaru politikas nodaļas pārvaldes vecākā referente.

Inta Poudžiunas, nodibinājuma „Talsu novada krīžu centrs” psiholoģe.

Benita Spalviņa, biedrības „Lauku sieviešu klubs „Dore”” vadītāja.

Ilze Straume, Veselības ministrijas (VM) Veselības politikas plānošanas departamenta Starpnozaru sadarbības nodaļas vadītāja.

Inna Valģe, Finanšu ministrijas (FM) Stratēģiskās plānošanas un personālvadības departamenta Stratēģiskās plānošanas nodaļas vecākā eksperte.

Agnese Vilde, Ārlietu ministrijas (ĀM) Humanitāro jautājumu nodaļas otrā sekretāre.

Sēdi protokolē: Gundega Rupenheite, Dzimumu līdztiesības komitejas sekretāre.

Darba kārtībā:

- 1) Labklājības ministrijas projekts „Dzimumu līdztiesības integrētā pieeja pirmsskolas izglītības iestādēs: Norvēģijas un Dānijas pieredze” (G.Rupenheite, V.Boļšakova -LM, A.Miesniece - VISC, J.Glaudiņa – IZM).
- 2) Izvērtējuma "ES fondu ieguldījumu un ietekmes uz plānošanas dokumentos noteiktās horizontālās prioritātes "Vienlīdzīgas iespējas" īstenošanu" rezultāti (I.Vilcāne –LM, VIPN).
- 3) Sanktpēterburgas-Ziemeļvalstu-Baltijas valstu projekts „Tiesībsargājošo iestāžu speciālistu apmācības par cilvēktirdzniecības upuru cilvēktiesību ievērošanu un atbalsta pakalpojumu pieejamības veicināšanu” (D.Mežecka – ZMP).
- 4) Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta Starptautiskā konference "Labās prakses dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanā / efektīva apmācība par dzimumu aspektu " (E.Kalniņa, Dzimumu līdztiesības apvienība).
- 5) Citi jautājumi.

I.Alliks aicina sēdes dalībniekus akceptēt darba kārtību.

1. Labklājības ministrijas projekts „Dzimumu līdztiesības integrētā pieeja pirmsskolas izglītības iestādēs: Norvēģijas un Dānijas pieredze”
(**G.Rupenheite**, LM VIPN)

G.Rupenheite prezentē klātesošajiem Ziemeļvalstu un Baltijas valstu ierēdņu mobilitātes programmas „Valsts pārvalde” (2009.-2013.g.) ietvaros īstenoto projektu, kurā piedalījās septiņi Latvijas pārstāvji (V.Boļšakova, LM J.Glaudiņa – IZM, A.Miesniece, Valsts Izglītības satura centrs, B.Jurisone, Ķekavas novada, Baložu bērnu dārza „Avotiņš” vadītāja, L.Budaha, Rūjienas bērnu dārza „Vārpiņa” vadītāja, V.Jonīte, Rīgas Ziepniekkalna bērnu dārza „Austriņa”” vadītājas vietniece) un iepazīna kā Norvēģijā un Dānijā strādā ar vienlīdzīgu iespēju veicināšanu puīšiem un meitenēm bērnu dārzos (dzimumu līdztiesības integrētā pieeja bērnu dārzos).

Būtiskākie secinājumi:

Dānijā un Norvēģijā ar dzimumu līdztiesības integrēto pieeju pirmsskolas izglītības iestādēs (bērnu dārzos) strādā trijos virzienos:

- 1) Izglītojot skolotājus un vecākus par vienlīdzīgām iespējām (personālam reflektējot par savu attieksmi pret puīšiem un meitenēm, tēviem un mātēm; tēvus uzrunājoši aicinājumi u.c.);
- 2) Nestereotipisku grāmatu, dzimumam netradicionālu rotaļu, spēļu, nodarbību izvēle (darbs ar bērniem);
- 3) Piesaistot bērnu dārziem vīriešus skolotājus, reizē strādājot ar puīšu studentu piesaisti Pedagoģijas studijām universitātēs un koledžās (Norvēģijas Valsts „Plāns Dzimumu līdztiesības īstenošanai bērnu dārzos” paredz piesaistīt 20% vīriešus audzinātājus, šobrīd – vidēji 8%).

Komitejas dalībnieki izsaka versijas kā piesaistīt Latvijas bērnu dārziem vīriešus audzinātājus, piemēram, - sadarbojoties ar Nodarbinātības Valsts aģentūru, piedāvājot vīriešiem bezdarbniekiem, ar attiecīgu izglītību darbu bērnu dārzos u.c.

Nolemj: pieņemt zināšanai informāciju.

2. Izvērtējuma "ES fondu ieguldījumu un ietekmes uz plānošanas dokumentos noteiktās horizontālās prioritātes "Vienlīdzīgas iespējas" īstenošanu" rezultāti

(**I.Vilcāne, LM, VIPN**)

I.Vilcāne klātesošos iepazīstina ar izvērtējumu par ES fondu projektu ieguldījumu horizontālās prioritātes „dzimumu līdztiesība” veicināšanā (pārējās divas - Personu ar invaliditāti tiesības, Aktīvā novecošanās).

Galvenie secinājumi:

Ļoti maz projektu, kas tiešā veidā (vertikāli) vērsti uz dzimumu līdztiesības veicināšanu., kas saistāms ar to, ka 2007.-2013.gada ES fondu plānošanas periodā tika atcelta (iesaldēta) DPP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” 1.2.1.6. aktivitātes „Atbalsts dzimumu līdztiesības veicināšanai darba tirgū” īstenošana. Proporcioniāli vairāk projektu ar horizontālu ietekmi uz dzimumu līdztiesību īstenots uzņēmējdarbības un inovāciju jomā (30% no attiecīgajā jomā realizētajiem projektiem), nodarbinātības (28% projektu), zinātnes (21% projektu), sociālās iekļaušanas (16% projektu), kā arī veselības jomā (8% projektu). Tāpat horizontālu ietekmi uz dzimumu līdztiesību snieguši 3% pilsētvides, 3% izglītības un 2% administratīvās kapacitātes stiprināšanas jomas projektu.

Saistībā ar sieviešu un vīriešu līdzdalību ES fondu projektos - kopumā sieviešu un vīriešu līdzdalības īpatsvars ir līdzvērtīgs, taču būtiskas atšķirības parādās dzimumu sadalījumā pa darbības programmām. DP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” ir piedalījušies līdzīgs skaits sieviešu (54%) un vīriešu (46%), DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” šis rādītājs ir tikai 22,9% sievietes un 77,1% vīrieši, no kā var secināt, ka uzņēmējdarbības un inovāciju jomas atbalsta saņēmēji galvenokārt ir vīrieši.

Nolemj:

Pieņemt zināšanai informāciju.

3. Sanktpēterburgas-Ziemeļvalstu-Baltijas valstu projekts „Tiesībsargājošo iestāžu speciālistu apmācības par cilvēktirdzniecības upuru cilvēktiesību ievērošanu un atbalsta pakalpojumu pieejamības veicināšanu”

(**D.Mežecka – ZMP**)

D.Mežecka informē klātesošos, ka projekta ietvaros 2012.gadā un 2013.gada sākumā notiks Sanktpēterburgas tiesībsargājošo iestāžu speciālistu kvalifikācijas celšanas apmācības, izmantojot Baltijas valstu un Ziemeļvalstu speciālistu pieredzi. Projekta mērķi:

- 1) sekmēt cilvēktirdzniecības upuru cilvēktiesību ievērošanu un uzlabot atbalsta un rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību;
- 2) veicināt Ziemeļvalstu, Baltijas valstu un ziemeļrietumu Krievijas speciālistu reģionālo sadarbību cilvēktirdzniecības novēršanai;
- 3) sekmēt starpnozaru pieeju atbalsta pasākumu organizēšanā.

Projekta mērķa grupas Krievijā ir policija, robežsardze, prokurori, tiesneši un nevalstiskās organizācijas. Projekta ietvaros 2012.gada rudenī Rīgā notiks viens apmācību seminārs Latvijas, Sanktpēterburgas, Lietuvas un Igaunijas tiesībsargājošo iestāžu speciālistiem. Projekts risināsies līdz 2013.gada aprīlim.

Nolemj:

Pieņemt informāciju zināšanai un Komitejas sekretariātam izsūtīt projekta aprakstu komitejas dalībniekiem.

4. Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (EIGE) Starptautiskā konference "Labās prakses dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanā / efektīva apmācība par dzimumu aspektu "

(**E.Kalniņa,DLA**)

E.Kalniņa informē Komitejas dalībniekus par EIGES rīkoto konferenci š.g. 28.novembrī, Briselē, kuras laikā tika diskutēts par EIGES darbu saistībā ar dzimumu līdztiesības integrētās pieejas apmācību, kuras mērķauditorija būs Eiropas komisijas darbinieki, dalībvalstu politiķi, valsts pārvaldes politiku veidotāji, amatpersonas, budžetu veidotāji, kurus apmācīs sertificēti treneri. Šobrīd nav skaidrs apmācītāju (*gender trainer*) sertificēšanas kritēriji un standarti, taču tie ir nepieciešami, lai nerastos situācija, kad neprofesionāli uzņemas apmācības procesu. EIGE strādās pie sertifikācijas kritēriju izstrādes. Tāpat šobrīd tiek veidots neformāls praktiķu tīkls elektroniskā vidē. E.Kalniņa šajā tīklā pārstāvēs Latviju un tiks apzināti apmācītāji (*gender trainer*) un veidota datu bāze par katru valsti (EIGE mājas lapā). 2012.gada rudenī paredzēta konference par šīm apmācībām, Viļņā.

Nolemj:

Pieņemt informāciju zināšanai. E.Kalniņa Komiteja sekretariātam atsūtīs EIGES labo prakšu apkopojumu (izdevumu) par dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanu dažādās Eiropas un dalībvalstu politikās un programmās, lai pārsūtītu Komitejas dalībniekiem.

5.Citi jautājumi:

A.Tetere informē klātesošos, ka RCS „Marta”, sadarbībā ar Ālandu salu Miera institūtu īsteno projektu „Maini tradicionālās dzimumu lomas – novērs cilvēku tirdzniecību!”, kura mērķauditorija ir jaunieši. Projekta ietvaros ir izdota gan „Metodikas rokasgrāmata meiteņu un zēnu grupu vadītājiem”, gan arī "Meiteņu un zēnu metodes ietekme. Darbs ar jauniešiem Ālandu salās un Latvijā no dzimtes studiju un sociālās psiholoģijas perspektīvas ".

Vienlaicīgi A.Tetere lūdz nākamajā Komitejas sēdē iekļaut jautājumu par neregistrētājām partnerattiecībām, mērķis: rekomendāciju izstrāde Demogrāfijas padomei.

G.Rupenheite informē Komitejas dalībniekus, ka tuvākajā laikā visiem Komitejas locekļiem tiks izsūtīts Komitejas darba plāna projekts 2012.gadam. Visi Komitejas locekļi tiks aicināti papildināt plānu, ja vien ir nepieciešams izskatīt kādus būtiskus jautājumus kāda Komitejas locekļa kompetencē esošajā jomā, kas tiešā vai netiešā veidā ir saistīti ar dzimumu līdztiesības jautājumiem.

Nolemj:

- Iekļaut nākamajā sēdē (2012.g. februāra beigās) RCS „Marta” ierosināto jautājumu par neregistrētājām sievietes & vīrieša partnerattiecībām vai „civillaulībām”.
- G.Rupenheitei izsūtīt Komitejas locekļiem Komitejas darba plānu 2012.gadam.

Pielikumā (elektroniski) :

1. Sanktpēterburgas-Ziemeļvalstu-Baltijas valstu projekta apraksts, uz 1 lp;
2. EIGES izdevums „Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošana dažādās Eiropas un dalībvalstu politikās un programmās. Labās prakses piemēri”, uz 40 lp.

Sēdi beidz plkst. 14:40.

Komitejas priekšsēdētājs

I.Alliks

Protokolēja

G.Rupenheite